

Klasa VI
27.04.2020

Temat: Bolesław Prus „Katarzynka”.

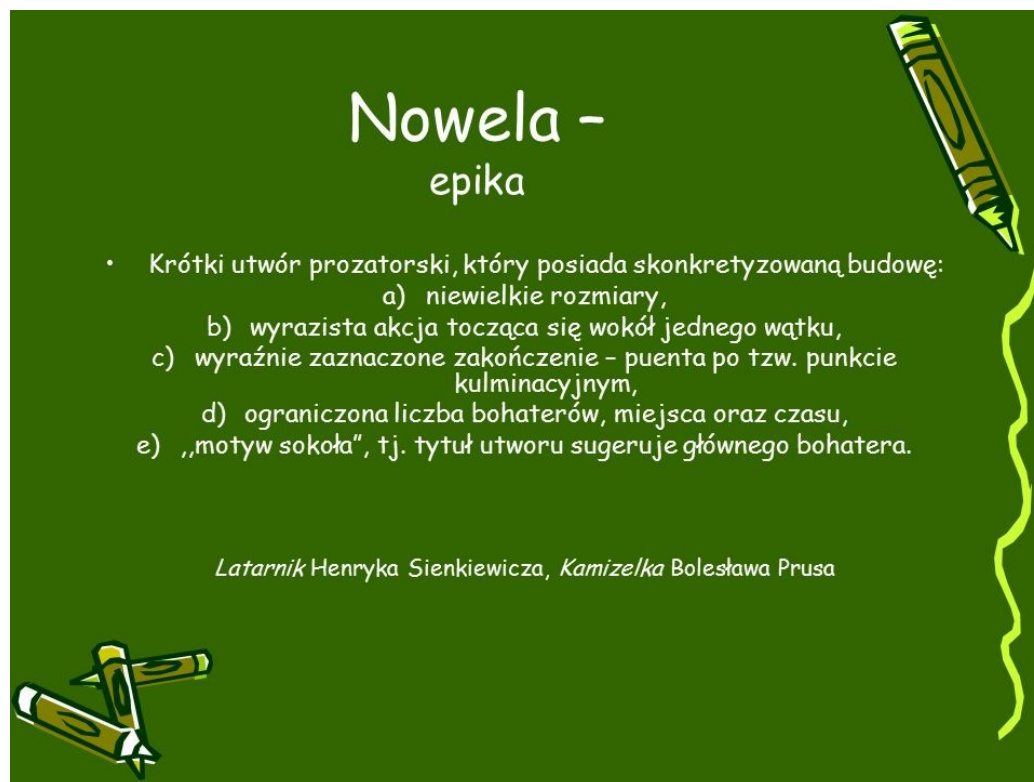
Rozpoczynamy dziś podróż do XIX wiecznej Warszawy. Poznasz niezwykłych bohaterów, którzy należą do dwóch światów, pomimo że mieszkają w tym samym mieście. Zapoznamy zupełnie nowy dla ciebie gatunek literacki nazywany *NOWELĄ*. Usiądźcie wygodnie, zamknijcie oczy i odsłuchajcie lektury z audiobooka korzystając z linku poniżej.

<https://www.youtube.com/watch?v=vzugagF01ak>

28.04.2020

Temat: Nowela jej cechy i budowa.

„Katarzynka” Bolesława Prusa to jedna z wielu nowel tego autora. W Polskiej literaturze jest kilku autorów którzy tworzyli nowelę, np. Henryk Sienkiewicz, Maria Konopnicka.

**Nowela -
epika**

- Krótki utwór prozatorski, który posiada skonkretyzowaną budowę:
 - a) niewielkie rozmiary,
 - b) wyrazista akcja tocząca się wokół jednego wątku,
 - c) wyraźnie zaznaczone zakończenie - puenta po tzw. punkcie kulminacyjnym,
 - d) ograniczona liczba bohaterów, miejsca oraz czasu,
 - e) „motyw sokoła”, tj. tytuł utworu sugeruje głównego bohatera.

Latarnik Henryka Sienkiewicza, Kamizelka Bolesława Prusa

Przyjrzyjmy się, jak zbudowana jest nowela Bolesława Prusa. Najpierw otrzymujemy szczegółową historię i charakterystykę pana Tomasza. Dowiadujemy się, że jest z wykształcenia prawnikiem, bardzo bogatym starym kawalerem, wielkim miłośnikiem sztuki (estetą), człowiekiem dbającym przede wszystkim o swą własną wygodę i przyjemności (egoistą). Nie ożenił się nigdy, bo żadna z panien nie mogła spełnić jego wygórowanych wymagań. Wiemy, że żyje samotnie w luksusowym mieszkaniu, a spokój mecenasa zakłócają tylko katarzynki, od czasu do czasu grające na podwórku. Potem zapoznajemy się z sytuacją niewidomej dziewczynki. Dziecko mieszka z matką i „panią” w

skromnym lokalu w oficynie kamienicy. Sprowadziło się tam niedawno. Jest niewidome - straciło wzrok po ciężkiej chorobie. Kobiety, zajęte przez cały dzień ciężką pracą (szyciem), nie mają czasu, aby zająć się dziewczynką. Smutna i osowiała całymi dniami rozbiera i ubiera jedyną lalkę lub siedzi w oknie. Pan Tomasz obserwuje ją ze swego gabinetu i bardzo jej współczuje.

Dopiero teraz, po wyczerpującej prezentacji bohaterów, coś zaczyna się dzieć w ciasnej przestrzeni podwórka.

Losy mecenasa i losy dziecka splatają się ze sobą, tworząc punkt kulminacyjny noweli: „*Pan Tomasz, widząc radość dziewczynki, nie przegania katarzyniarza z podwórza, a nawet rzuca mu pieniądze*”. Po punkcie kulminacyjnym przychodzi czas na puentę, czyli zaskakujące zakończenie utworu: mecenas każe stróżowi wpuszczać katarzyniarzy, a sam przegląda listę lekarzy okulistów. Postanawia, że pomoże dziecku.

I w tym najciekawszym momencie nowela się urywa. Pozostają pytania: czy mecenas naprawdę zainteresował się losem dziewczynki, czy to tylko chwilowy kaprys? Czy dziewczynka odzyska wzrok? A jeżeli nie - czy adwokat zaopiekuje się niewidomą?

Takie „zawieszenie” losów bohaterów, pozostawienie ich bez rozwiązania jest cechą charakterystyczną noweli. Dzięki niemu autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem - zmusza go do przeżywania pewnych uczuć (w tym wypadku - niepokoju, współczucia) i do myślenia o problemie, który przedstawił w utworze. Wstrząsa sumieniem czytelnika, a o to mu chodziło.

Zadanie.

Narysuj w zeszycie dużą ramkę. W ramce zapisz informacje na temat cech noweli i postaraj się je zapamiętać. Cechy znajdziesz w kolorowej ramce powyżej.

29.04.20

(2 godziny lekcyjne)

Temat: Spotkanie dwóch światów – Pana Tomasza i Niewidomej dziewczynki.

Na dzisiejszej lekcji porównamy głównych bohaterów Noweli. Wiesz już, że jest to mecenas Tomasz i niewidoma dziewczynka. Tabela poniżej przedstawia cechy naszych bohaterów. Przeanalizuj je dokładnie.

PAN TOMASZ	DZIEWCZYNKĄ
Starszy mężczyzna	Ośmioletnie dziecko
Zdrowy	Niewidoma od dwóch lat
Samotny, nie zdecydował się na założenie rodziny	Zajmowała się nią mama i przyjaciółka mamy
Bardzo majątny	Uboga

Wymagający wobec świata, wygodny	Nie miała wygórowanych potrzeb, do szczęścia potrzebowała bardzo niewiele
-------------------------------------	--

Katarynka – zniechęcona przez p. Tomasza, który cenił szlachetną sztukę, dziewczynkę napęła niewystawioną radością.

Katarynka odegrała dużą rolę w życiu obojgu bohaterów. Spróbujmy zastanowić się, co wniosła do życia niewidomej dziewczynki.

Czego brakuje niewidomej dziewczynce?

Niewidoma dziewczynka:

- nie jest radosna
- nie ma koleżanek
- nie widzi
- nie bawi się
- nie chodzi do szkoły
- brakuje jej ruchu
- nie wychodzi na dwór
- ma mało zabawek
- nie ma pełnej rodziny

Zadanie.

Jak myślisz, czy dziewczynka miała prawdziwe dzieciństwo?. Co się zmieniło w jej życiu po spotkaniu mecenasa?

Autor celowo nie skończył historii tych bohaterów, po to aby czytelnik stworzył swój własny koniec . Jak twoim zdaniem powinna się ona skończyć?

Dokończ tę nowelę w kilku zdaniach. Swoją pracę zapisz w zeszycie.

Wykonane prace wyślij na e-mail: katarzyna.skoczelas@wp.pl